

TŘETÍ OBDOBÍ FONDŮ EHP A NORSKA SE BLÍŽÍ K CÍLI

Prostřednictvím Fondů EHP a Norska přispívají donorské státy Norsko, Island a Lichtenštejnsko ke snížení ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP) a k posilování spolupráce se státy střední, východní a jižní Evropy. Právě velký důraz na sdílení a výměnu zkušeností mezi donory a příjemci grantů je důležitým aspektem, kterým se tyto fondy odlišují od fondů EU. ČR je příjemcem od svého vstupu do Evropské unie v roce 2004. Právě probíhající programové období je pro ČR celkově třetím a na jeho konci dosáhnou získané prostředky výše 11 mld. Kč.

K průběhu třetího programového období se dne 20. září 2022 v pražském Karlíně se-

šli zástupci Národního kontaktního místa (tím je Ministerstvo financí ČR), velvyslanectví Norského království a další aktéři zapojení do implementace Fondů EHP a Norska, aby zhodnotili dosavadní průběh aktuálního programového období. „V současnosti už byla naprostá většina výzev ukončena a prostředky byly alokovány mezi úspěšné projekty, kterých bylo již podpořeno 726, a smluvně je zajištěno více než 90 % finančních prostředků. Velmi zdařilá a aktivní je také bilaterální spolupráce českých subjektů s partnery z donorských států v rámci iniciativ Bilaterálního fondu. Poslední z plánovaných výzev budou vyhlá-

šeny v Programu Životní prostředí do konce tohoto roku.“ uvedl náměstek ministra financí Jiří Valenta.

Samotné setkání však nebylo zaměřeno jen na obecné shrnutí stavu implementace, ale bylo především reflexí dosavadních konkrétních výsledků, které realizace Fondů EHP a Norska v České republice přinesla. Projekty, které byly na konferenci představeny, jsou bezesporu ukázkou rozmanitosti prioritních oblastí podporovaných z Fondů EHP a Norska. Jsou odrazem příkladů dobré praxe a věříme, že budou skvělou inspirací pro další období.

PŘÍKLADY PROJEKTŮ PODPOŘENÝCH FONDY EHP A NORSKA, KTERÉ BYLY NA KONFERENCI PREZENTOVÁNY:

Projekt **SPOJENO SKLEMI!** byl podpořen v otevřené výzvě Programu Kultura. Nejviditelnější částí projektu je vybudování moderní a interaktivní expozice a renovace zázemí pro návštěvníky. Modernizace muzea sklářství zahrnuje i digitalizaci a odborné zpracování sbírek historického skla. Velmi intenzivní je i bilaterální spolupráce s norskými sklářskými instruktorkami, které se aktivně zapojují do workshopů a letních sklářských dílen. V rámci projektu probíhají také sklářské workshopy pro děti s cílem ještě více přiblížit sklářské řemeslo místní romské komunitě a motivovat ke studiu sklářských oborů.

Zlepšení podmínek pro **DECENTRALIZACI A DOSTUPNOST VEŘEJNÉ SPRÁVY** v území je jednou z oblastí podporovaných v rámci Programu Veřejná správa. Současná podoba veřejné správy v ČR a její územní rozložení vychází z historického vývoje a především z místní příslušnosti. Rozložení úřadů veřejné správy je však již poměrně nevyhovující a neodpovídá současným potřebám rychle se rozvíjející společnosti. Díky geolokačním datům mobilních operátorů je možné identifikovat vzorce chování obyvatel (resp. jejich pohybu do zaměstnání, škol, za kulturu, sportem, nákupy apod.) a podle jejich přirozené koncentrace bude možné formulovat doporučení pro úpravu umístění jednotlivých úřadů veřejné správy a poskytování veřejných služeb obecně.

Již od srpna mohou diváci shlédnout v českých kinech **FILM PLANETA PRAHA**, který ukazuje fascinující přírodu v našem hlavním městě a volně navazuje na úspěšný dokumentární film Planeta Česko. Před čtyřmi lety se na 100 000 českých diváků přišlo do kin přesvědčit, že za divočinou nemusí cestovat do exotických krajín. Film Planeta Praha, podpořený v rámci Programu Životní prostředí, ukazuje, že není třeba chodit ani do lesa, ale stačí koukat z okna nebo vyrazit do ulic. Odkrývá desítky živočišných a rostlinných druhů žijících přímo vedle nás a s námi. V kinech již vidělo dokument přes 20 000 diváků. Také proto, že se školní projekce teprve rozbíhají, věří tvůrci, že se návštěvnost přiblíží úspěchu prvního filmu Planeta Česko.

Akce **ČESKO SI POVÍDÁ** je součástí projektu Místo pro všechny - budování prostoru pro vzájemné soužití z Programu Lidská práva. Jejím smyslem bylo dostat k jednomu stolu lidi opačných názorů, aby si spolu popovídali a zjistili, zda si ještě umí vzájemně naslouchat. Autoři akce vycházeli z toho, že rychlá a mnohdy anonymní komunikace na sociálních sítích nás pouze uzavírá do názorových bublin a znemožňuje vést kultivovanou diskusi s někým, kdo má odlišný pohled na svět. Z původních 6 193 lidí, kteří se do projektu registrovali, bylo vytvořeno nakonec 210 dvojic, které měly chuť se opravdu setkat. Zajímavé výsledky, které z akce vzešly, najdete na stránkách www.hatefree.cz.

TÝM DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ přestavil svůj projekt zaměřený na prevenci a podporu duševního zdraví u dětí a mládeže, destigmatizaci duševních onemocnění a osvětu. Součástí je i přímá podpora škol při vzdělávání žáků s psychickými problémy, náročným chováním, speciálními vzdělávacími potřebami a ze sociálně či ekonomicky znevýhodněného prostředí. Projekt zaštiťuje ZŠ Zruč nad Sázavou. Tým se může pyšnit skvělými výsledky: realizoval již 2 468 poradenských schůzek a konzultací s klienty. Zapojilo se 16 škol, kde proběhlo proškolení personálu v oblasti duševního zdraví a již 1 441 dětí absolvovalo edukativní programy. To celé za podpory Programu Zdraví.

Ukázka antistresových pomůcek

JAK NAUČIT POČÍTAČ MLUVIT? Právě to je cílem projektu NORDTRANS - Technologie pro automatický přepis řeči ve vybraných severských jazycích podpořeném v Programu Výzkum. Záměrem bylo vytvořit a zdokonalit technologii automatického rozpoznávání řeči (známou také jako převod řeči na text) pro norštinu a švédštinu. Nově vyvinutá technologie pracuje s vysokou přesností v různých aplikacích, včetně monitorování online vysílání (televize, rozhlas, internetové podcasty atd.), přepisu projevů v parlamentech a podobných veřejných institucích. Může přinést nové obchodní příležitosti a možnosti spolupráce v severní Evropě.

SYSTÉMOVÉ ZAJIŠTĚNÍ PĚČE PRO VĚZNĚNÉ UŽIVATELE DROG a její následná kontinuita po propuštění bylo téma další prezentace. Projekt podpořený z Programu Spravedlnost je realizován ve dvanácti věznicích a jeho cílem je podpořit odsouzené uživatele návykových látek při přípravě na dobu po propuštění z vězení. Nejrizikovější bývají první dny bezprostředně po propuštění, které vyžadují hodně sil a podpory. S pomocí projektu je tato podpora poskytována například formou pomoci se zajištěním bydlení, kontaktem s rodinou nebo docházením do ambulantní péče. K 31. srpnu 2022 již bylo podpořeno v rámci projektu 99 osob.

Markéta Pincová, studentka VŠE, měla díky Programu Vzdělávání možnost vycestovat na **VÝMĚNNÉ POBYTY DO NORSKA A LICHTENŠTEJNSKA**. Účastníkům konference sdělila své dojmy a zkušenosti z obou studijních pobytů, které byly částečně poznamenány pandemií Covid-19, nicméně i tak to dle jejích slov byla skvělá zkušenost, kterou doporučuje všem studentům. Markéta se během svých pobytů v zahraničí i po návratu intenzivně podílela na propagaci studia v zahraničí. Stala se ambasadorkou Domu zahraniční spolupráce (DZS) za Fondy EHP. V roce 2021 získala také cenu DZS v kategorii Účastník vyjíždějící z ČR.

MODERNIZACE POLICEJNÍHO VÝCVIKOVÉHO CENTRA je projekt Programu Vnitřní věci. Vybudování funkčního policejního školicího centra přestavbou stávajících nevyužitých vojenských zařízení v Kutné Hoře je prioritou vedení Policie ČR, neboť v současné době Policie ČR trpí nedostatkem školicích a výcvikových prostor. Nové centrum poskytne potřebné podmínky pro pořádání konferencí, školení, cvičení, workshopů, kurzů a setkání na různých úrovních, což vytvoří podmínky pro zlepšení vzdělávání policejního sboru, a tím i k vyšší úrovni jeho profesionality. První vzdělávací aktivity by měly začít již v lednu roku 2023.

Třetím obdobím však Fondy EHP a Norska v České republice nekončí, předpokládá se zahájení nového programového období, kterému však předchází vyjednávání mezi EU a donorskými státy a následně bilaterální jednání mezi ČR a donory.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants
Norway grants

www.fondyehp.cz
www.norskefondy.cz